

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie
Delegatura w Ciechanowie**

**DZIAŁANIA WIOŚ W WARSZAWIE
W ZWIĄZKU Z ODTLENIENIEM WÓD POWIERZCHNIOWYCH
PŁYNĄCYCH PRZEZ TERENY GMIN: CZOSNÓW, LEONCIN I BROCHÓW**

Ciechanów, październik 2011 r.

Zatwierdził:

Kierownik Delegatury

Andrzej Gwizdała-Czaplicki

Opracowali:

Wanda Niesłuchowska

Barbara Milewska

Zdjęcia:

Wanda Niesłuchowska

Spis treści:

1. Wprowadzenie
2. Podstawowe informacje o badanych ciekach
3. Działania WIOŚ
4. Pomiary i badania jakości wód powierzchniowych
5. Ocena jakości wód

Załączniki:

1. Mapa z lokalizacją ppk i harmonogram badań cieków na terenach gmin: Czosnów, Leoncin i Brochów w dniach 22.08.2011 r. – 26.09.2011 r.
2. Zestawienie wyników pomiarów terenowych wykonywanych w ciekach w dniach 22.08.2011 r. – 26.09.2011 r. oraz wykresy zmian stężeń niektórych wskaźników.
3. Dokumentacja zdjęciowa.

1. Wprowadzenie

W dniu 8 sierpnia 2011 r. mieszkańcy gminy Czosnów zgłosili przedostawanie się na powierzchnię ziemi znacznej ilości nieoczyszczonych ścieków komunalnych z przepompowni komunalnej oczyszczalni w Czosnowie. Kontrola przeprowadzona przez inspektorów Delegatury WIOŚ w Ciechanowie wykazała, że przyczyną wycieku ścieków do ziemi była wielogodzinna awaria pomp podających ścieki. Do dnia 9 sierpnia awaria ta została usunięta, a Zakład Komunalny w Czosnowie zobowiązany do usunięcia jej skutków.

W dniu 17 sierpnia 2011 r. w związku ze zgłoszeniem zanieczyszczenia wód rzeki Łasica i „śnięcia” ryb w rejonie Pompowni w Tułowicach inspektorzy Delegatury WIOŚ w Płocku przeprowadzili kontrolę stanu czystości wód w obszarze zlewni zanieczyszczonej rzeki. Wykonano w terenie pomiary zawartości tlenu rozpuszczonego w wodzie w 3 punktach Łasicy (Adamówek, Aleksandrów i Tułowice) i w 1 punkcie Kanału Olszowieckiego (Lasocin) - lewostronnym dopływie rzeki. Stwierdzono, że wody w badanych ciekach były odtlenione, zawartość tlenu rozpuszczonego wynosiła od 0,32 do 1,5 mg O₂/l. W wyniku wizji lokalnej przeprowadzonej na terenie Pompowni Tułowice w wodzie i na skarpach stwierdzono zaleganie szczątków śniętych ryb.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w *sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 176, poz. 1455) minimalna, graniczna zawartość tlenu rozpuszczonego powinna wynosić 5 mg O₂/l dla ryb karpiowatych i 7 mg O₂/l dla ryb łososiowatych. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w *sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 162, poz. 1008) jako wartość graniczną dla wód dobrej jakości podaje stężenie tlenu rozpuszczonego na poziomie 5 mg O₂/l.

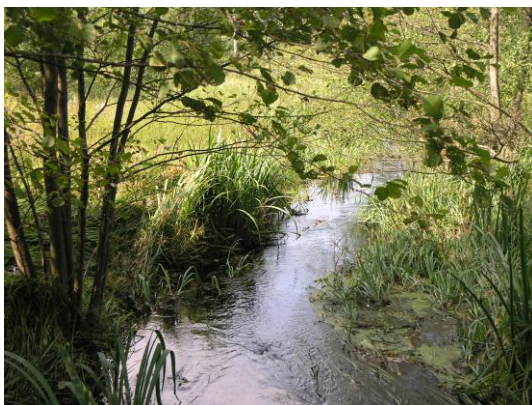
W związku z zaistniałą sytuacją Wójt Gminy Czosnów zorganizował w dniu 17.08.2011 r. spotkanie w celu omówienia negatywnych zjawisk związanych z długotrwałym zaleganiem wód opadowych na terenie gminy, a Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w porozumieniu w Wojewodą Mazowieckim zarządził monitorowanie jakości wód powierzchniowych w ciekach zlokalizowanych na zagrożonych podtopieniem terenach.

Badaniami objęto rzekę Łasicę oraz kanały: Ł-9, Olszowiecki i Kromnowski, płynące przez teren gmin: Czosnów, Leoncin i Brochów.

Z analizy zlewni Łasicy wynika, że rzeka i jej dopływy płyną przez tereny leśne i podmokłe łąki. W wyniku oględzin penetrowanego terenu, uznanego jako zanieczyszczony, stwierdzono w ciekach podwyższony poziom wód, o ciemnobrunatnej barwie i intensywnym gnilnym zapachu. Stwierdzono zastoiska wody opadowej na terenach łąk, pastwisk i gruntów rolnych, z zalegającą podtopioną materią organiczną (nieskoszone zboża, wysokie trawy i krzewy), a na przeważającej długości cieków ich brzegi i koryta były zarośnięte (roślinność trawiasta i krzewy).

Przyczyn zaistniałej sytuacji należy upatrywać w anomaliach pogodowych. Częste i obfite opady deszczu, jakie miały miejsce w sierpniu br. na terenie przedmiotowych gmin Mazowska spowodowały zaleganie wód opadowych, szczególnie na obszarach bezodpływowych, o podłożu torfowym, gdzie stan wód gruntowych już i tak był wysoki. Kolejne ulewne deszcze i burze powodowały podtopienia okolicznych terenów a w

konsekwencji spływu powierzchniowe z zalanych wodą posesji, podmokłych łąk i terenów użytkowanych rolniczo. Najbardziej obfite opady deszczu odnotowano w rejonie Warszawy w sierpniu - 3 sierpnia burze przechodziły w tym rejonie kilkakrotnie a w dniach 6 i 15 sierpnia w krótkim czasie na 1 m² powierzchni spadło 36 l wody, tj. połowa miesięcznej normy opadów. Ostatniego dnia sierpnia wielkość opadów wyniosła 20 l/m² powierzchni (<http://www.twojapogoda.pl/wiadomosci/106804,pogodowy-bilans-sierpnia-w-Warszawie>).

Łasica ppk Adamówek

Łasica ppk Adamówek na wypływie z lasu

2. Podstawowe informacje o badanych ciekach

Rzeka Łasica, prawobrzeżny dopływ Bzury, jest najważniejszym ciekim, z punktu widzenia jego roli w kształtowaniu stosunków wodnych na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego (KPN), którego obszar wraz z otuliną niemal w całości położony jest w zlewni Łasicy. Warunki hydrogeologiczne tego obszaru wynikają z jego położenia w pradolinie Wisły. Występuje tu jeden poziom wodonośny o miąższości od 10 do 50 m i znacznych możliwościach przewodzenia wody.

Na obszarze Kampinoskiego Parku Narodowego występują różnej wielkości niewielkie jeziora i mniejsze zbiorniki wodne. Największe z nich znajdują się w obrębie tarasów zalewowych i nadzalewowych Wisły i Bzury. Są to fragmenty starorzeczy, częściowo zarośniętych. Jeziora te zwykle połączone są ciekami uchodzącymi do rzek, stanowią też ciągi niewielkich zbiorników wodnych równoległych do biegu Wisły lub Bzury. Część z tych zbiorników włączona została w lokalne systemy melioracyjne.

Powierzchnia zlewni Łasicy wynosi ponad 500 km². W jej obrębie wydzielić można zlewnie 3 jej dopływów: 1 prawobrzeżny Kanał Ł-9 i 2 lewobrzeżne - Kanał Olszowiecki i Kanał Zaborowski oraz zlewnię bezpośrednią Łasicy. Zlewnia Kanału Kromnowskiego o powierzchni ponad 100 km² oddziela bezpośrednio zlewnię Wisły od zlewni Łasicy. Pomiędzy nimi na odcinku od Śladowa do Cybulic rozciąga się teren bezdopływowy (od 1 do 2,5 km szerokości) utworzony przez obszar wydmy.

Łączna długość rzeki wynosi obecnie 35 km, szerokość dna waha się w granicach od 0,2 do 12 m, spadki dna od 0,02 ‰ do 0,025 ‰. Łasica początkowo została zmeliorowana na długości około 20 km (w latach międzywojennych) i ponownie w latach 1968 - 1970. Na „kanale” tym znajduje się szereg budowli regulacyjnych (w tym 8 jazów), począwszy od ujścia, gdzie w 1976 roku wybudowano stację pomp i służę wałową (w celu

przepompowywania wód Łasicy do Bzury w okresie wysokich stanów wód), aż po stopień betonowy na 34,8 km rzeki.

Tabela 1. Podstawowe informacje o zlewniach powierzchniowych.

Nazwa cieku	Dł. cieku [km]	Powierzchnia zlewni [km ²]	Średnia wartość spadku [‰]	Średnie przepływy [m ³ /s]
Łasica	34,9	507,1	0,020-0,025	1,4
Kanał Olszowiecki A i B	28,7	229,2	0,020-0,025	0,020-0,054
Kanał Ł-9	18,25	44,0	0,025	0,007-0,059
Kanał Kromnowski	39,5	105,3	0,020-0,025	0,046-0,185

3. Działania WIOŚ

Na wniosek z dnia 08.08.2011 r. mieszkańca m. Czosnów, zgłaszającego przedostanie się z przepompowni Komunalnej Oczyszczalni w Czosnowie znacznej ilości nieoczyszczonych ścieków komunalnych na powierzchnię ziemi w sąsiedztwie jego posesji, w wyniku wielogodzinnej awarii pomp podających ścieki do oczyszczalni, w dniu 09.08.2011 r. WIOŚ rozpoczął interwencyjną kontrolę gminnej oczyszczalni ścieków eksploatowanej przez Zakład Komunalny w Czosnowie:

- w dniu 9 sierpnia 2011 r. przeprowadzono oględziny przepompowni ścieków, stwierdzono usunięcia awarii,
- pobrano 2 próbki mieszaniny nieoczyszczonych ścieków komunalnych i wód opadowych z rozlewiska wokół przepompowni, w odległości 15 m od przepompowni w kierunku posesji interweniującego,
- WIOŚ wykonał fizykochemiczne badania ścieków, których wyniki wykazały stan i skład typowy dla nieoczyszczonych ścieków komunalnych po około 2-3 krotnym rozcieńczeniu wodami opadowymi,
- po zakończeniu kontroli podjęto działania pokontrolne, tj.: wydano zarządzenie zobowiązujące Zakład Komunalny w Czosnowie do usunięcia skutków awarii (likwidacji powstałego rozlewiska ścieków), zobowiązano do podejmowania niezwłocznych działań w przypadku powstania zakłóceń w pracy przepompowni w celu ograniczenia ich szkodliwych skutków dla środowiska oraz zorganizowania systemu bieżącego monitorowania pracy przepompowni, umożliwiającego niezwłoczne reagowanie w przypadku wystąpienia awarii. O wynikach kontroli został poinformowany Starosta Nowodworski oraz Wójt Gminy Czosnów.

W dniu 17 sierpnia 2011 r. Kierownik Działu Inspekcji w Ciechanowie uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym przez Wójta Gminy Czosnów w Szkole Podstawowej w Kaliszkach, na którym omówiono negatywne zjawiska mogące zaistnieć w wyniku długotrwałego zalegania wód opadowych na terenie gminy Czosnów w miejscach bezodpływowych i wypracowania stanowiska w celu zapobiegania powstawania takich sytuacji.

Na wniosek Urzędu Gminy w Czosnowie z dnia 17 sierpnia 2011 r. o pobranie próbki wód opadowych w związku z prawdopodobieństwem zanieczyszczenia wód opadowych gnojowicą przedostającą się z terenu działki właściciela Fermy Trzody Chlewnej w m. Łosia Wólka ul. Prosta 177, inspektorzy WIOŚ w obecności przedstawiciela Urzędu Gminy w Czosnowie dokonali w dniu 18.08. 2011 r. oględzin terenu przedmiotowej działki oraz okolicznych obszarów podtopionych wodami opadowymi.

W wyniku oględzin nie stwierdzono śladów przelewania lub wypompowywania gnojowicy ze zbiorników bezodpływowych. Pobrano 1 próbkę z zastoiska zalegającej wody opadowej w m. Łosia Wólka ul. Kampinowska 43 (przepompowanej z terenu Fermy) w miejscu wskazanym przez mieszkańców.

Wody opadowe przepompowane
z terenu gospodarstwa w m. Łosia Wólka

Zastoisko wody w m. Łosia Wólka ul. Kampinowska 43

Wyniki analiz pobranej próbki wód opadowych porównano z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008).

Badania próbki wody opadowej wykazały klasę jakości wody poniżej dobrej, z uwagi na przekroczenia wartości określonych dla II klasy wód dobrej jakości w przypadku stężeń substancji organicznych wyrażonych: BZT₅ (12,2 mg O₂/l), ChZT-Cr (66,6 mg O₂/l) i ChZT-Mn (24,6 mg O₂/l) oraz substancji biogennych: fosfor ogólny (0,73 mg P/l) i azot Kjeldahla (3,5 mg N/l).

Pomimo stwierdzenia podwyższonych stężeń substancji organicznych i biogennych uzyskane wartości nie świadczyły o zanieczyszczeniu wód opadowych gnojowicą, a wskaźniki stanu sanitarnego wody (NPL Escherichia Coli – 187 w 100 ml i NPL bakterii grupy Coli – 51720 w 100 ml) o znacznym udziale ścieków bytowych w tych wodach. Pozostałe normowane wyżej cytowanym rozporządzeniem wskaźniki fizykochemiczne pozostawały w I i II klasie wód bardzo dobrej i dobrej jakości.

Ponadto przedstawiciele WIOŚ pobrali do badań laboratoryjnych następujące próbki:

- w dniu 17.08.2011 r. z rzeki Łasica oraz Kanału Olszowieckiego, w przekrojach:
  - 1 próbkę wody z rzeki Łasica, Pompownia Tułowice, za pompownią,
  - 1 próbkę wody z rzeki Łasica, Pompownia Tułowice, przed pompownią,
  - 1 próbkę wody z rzeki Łasica, w okolicy m. Famułka Brochowskie,

1 próbkę wody z Kanału Olszowieckiego w m. Lasocin.

Wyniki terenowych pomiarów wykazały niekorzystne warunki tlenowe w wodzie w zbadanych przekrojach:

- w rzece Łasica, Pompownia Tułowice, za pompownią: 1,5 mg O₂/l,
- w rzece Łasica, Pompownia Tułowice, przed pompownią: 0,57 mg O₂/l,
- w rzece Łasica, w okolicy m. Famułki Brochowskie: 0,32 mg O₂/l,
- w Kanale Olszowieckim w m. Lasocin: 0,72 mg O₂/l.

- w dniu 18.08.2011 r. z rzeki Łasica oraz Kanału Ł-9 w przekrojach:

- 1 próbkę wody z rzeki Łasica w miejscowości Aleksandrów,
- 1 próbkę wody z Kanału Ł-9 w miejscowości Brzozówka.

Kolejne pomiary w terenie wykazały, że w wodach Łasicy w ppk Aleksandrów również panowały niekorzystne warunki tlenowe, stężenie tlenu rozpuszczonego wynosiło zaledwie 0,9 mg O₂/l w tym punkcie. Lepsze warunki tlenowe stwierdzono w Kanale Ł-9 w ppk Brzozówka - zawartość tlenu wynosiła 3,1 mg O₂/l.

W związku z zaistniałą sytuacją podjęto decyzję o objęciu ww. cieków monitoringiem. Harmonogram badań monitoringowych i lokalizację ppk zestawiono w załączniku 1.

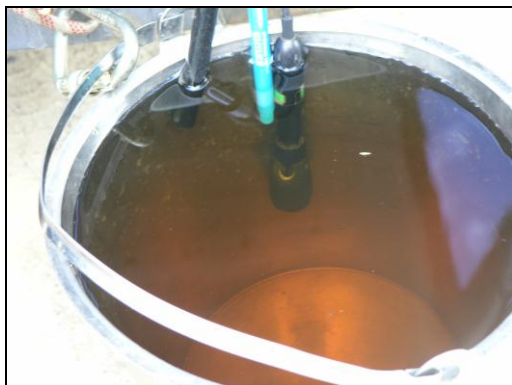
4. Pomiary i badania jakości wód powierzchniowych na terenie gmin: Czosnów, Leoncin i Brochów

Jakość wód powierzchniowych na terenie podtopionych gmin: Czosnów, Leoncin i Brochów monitorowana była przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Ciechanowie w okresie od 22 sierpnia do 26 września 2011 r., po wystąpieniu zjawiska śnięcia ryb w Łasicy w dniu 17.08.2011 r., zgłoszonego do Delegatury w Płocku oraz interwencji mieszkańców gminy Czosnów dot. zanieczyszczenia gnojowicą wód opadowych.

Na obszarze wskazanym jako zanieczyszczony, w poszczególnych ciekach wykonywano badania i pomiary, prowadzono obserwacje terenowe poziomu wody, jej barwy i zapachu w następujących punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk):

- rzeka Łasica w ppk: Adamówek, Aleksandrów, Famułki Brochowskie, Tułowice przed pompownią i za pompownią,
- Kanał Ł-9 w ppk: Łosia Wólka i Brzozówka,
- Kanał Olszowiecki w ppk: Kampinos i Lasocin. W m. Kampinos pobrano próbkę w dopływie do kanału (tzw. Dopływ z Podkampinosu), zwanego dalej ppk. Kampinos,
- Kanał Kromnowski w ppk: Cybulice Małe, Głusk, Leoncin, Nowiny, Ośniki, Kromnów i Śladów.

Podczas badań terenowych mierzono w wodzie: zawartość tlenu rozpuszczonego i jej nasycenie tlenem, temperaturę, odczyn i przewodność elektrolityczną. W punktach przyujściowych głównych cieków w miejscowościach: Tułowice (rzeka Łasica) i Ślądów (Kanał Kromnowski) pobierano po 1 próbce wody powierzchniowej do dalszych badań fizykochemicznych i bakteriologicznych. W laboratorium wykonano oznaczenia: azotu azotanowego, azotu azotynowego, azotu amonowego, azotu Kjeldahla, fosforu ogólnego, biochemicznego zapotrzebowania na tlen – BZT₅, chemicznego zapotrzebowania na tlen: ChZT-Mn i ChZT-Cr, chlorków, siarczanów, substancji rozpuszczonych, zawiesin ogólnych, liczby bakterii Escherichia Coli i ogólnej liczby bakterii Coli oraz monitorowano wzrokowo zawartość substancji ropopochodnych.

Woda z Kanału Kromnowskiego w ppk Ślądów w dniu 22.08.2011r.

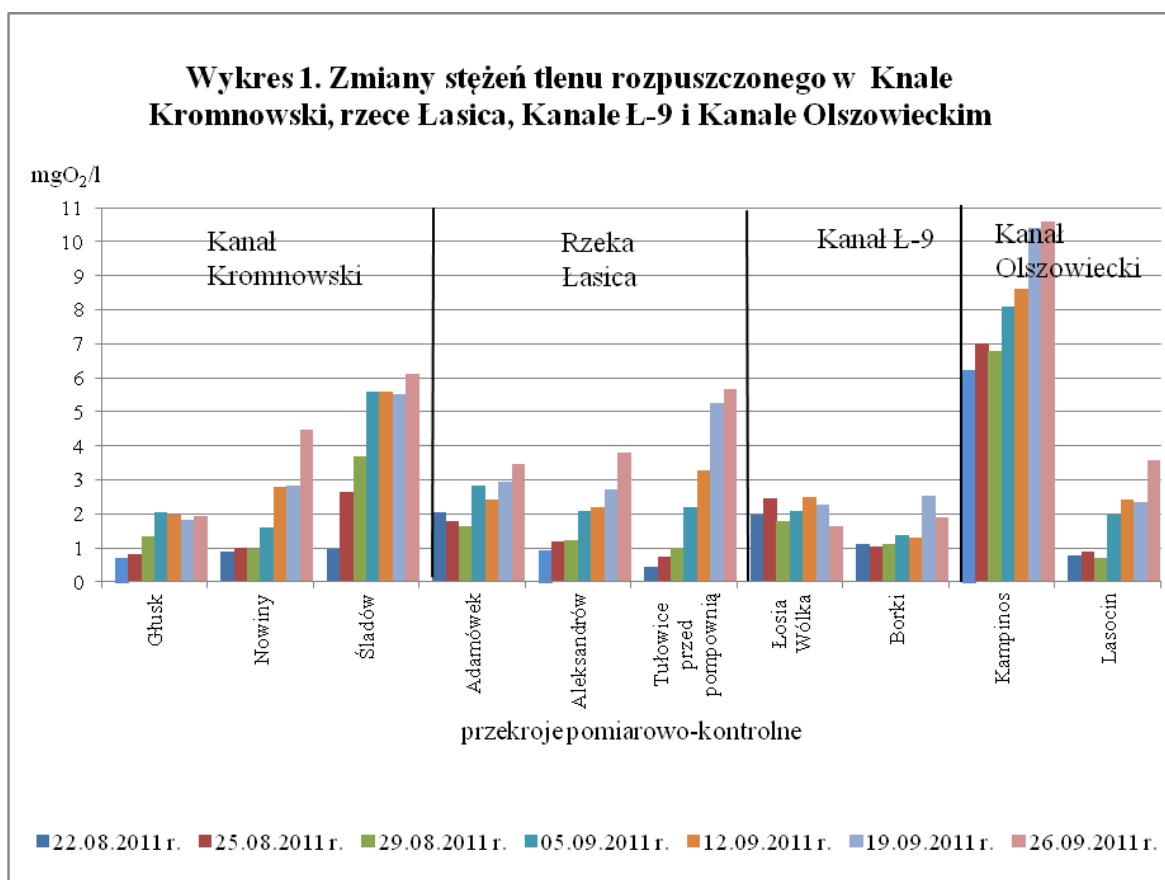
Wyniki badań z 17-18 sierpnia 2011 r. wykonane w wodach rzeki Łasica, Kanału Olszowieckiego i Kanału Ł-9 wykazały, że w ciekach panują niekorzystne warunki tlenowe, wody mają intensywny, gnilny zapach, charakterystyczny dla beztlenowego rozkładu materii organicznej i brunatną barwę.

Zarówno Łasicą jak i Kanałem Olszowieckim płynęły wody praktycznie odtlenione, o niewielkiej zawartości tlenu (rzeka Łasica: od 0,32 do 0,92 mg O₂/l, Kanał Olszowiecki - 0,72 mg O₂/l). Wody Kanału Ł-9 również charakteryzowały się niedostateczną zawartością tlenu – do 3,1 mg O₂/l.

W związku ze złym stanem wód płynących w tym rejonie, spowodowanym deficytem tlenowym, na skutek wyjątkowo obfitych opadów deszczu i utrzymującym się w ostatnim czasie wysokim (nietypowym dla tego obszaru) stanem wód gruntowych, w dniu 22 sierpnia badaniami objęto również Kanał Kromnowski. Pomiary terenowe wykonano w 17 punktach zlokalizowanych na całej długości wszystkich ww. cieków. Ponieważ we wszystkich punktach, poza Kampinosem, zanotowano znikome ilości tlenu rozpuszczonego w wodzie: od 0,44 mg O₂/l w Łasicy ppk Tułowice przed pompownią do 2,04 mg O₂/l w ppk Adamówek oraz poniżej 1 mg O₂/l na całej długości Kanału Kromnowskiego, w następnych dniach badania kontynuowano w 10 punktach cieków. Rzeka Łasica i Kanał Kromnowski badane były w 3 punktach zlokalizowanych w górnych, środkowych i przyujściowych odcinkach, natomiast Kanał Ł-9 i Olszowiecki w 2 punktach – w górnych i przyujściowych odcinkach obu cieków (załącznik 1 i załącznik 2).

5. Ocena jakości wód powierzchniowych

Warunki tlenowe w ciekach w kolejnych dniach cyklu badań ulegały stopniowej, niewielkiej poprawie - wykres 1, załącznik 2.

Najszybciej zmieniało się natlenienie wód w **Kanale Kromnowskim**, osiągając w punkcie Ślądów w dniu 5 września wartość 5,6 mg O₂/l, tj. powyżej poziomu minimalnego – 5 mg O₂/l, określonego w przepisach, w sprawie wymagań dla życia ryb karpiowatych. W kolejnych dniach badań następowała sukcesywna poprawa - zawartość tlenu rozpuszczonego w tym punkcie wahała się w granicach 5,51 – 6,13 mg O₂/l.

Koncentracja tlenu rozpuszczonego w wodach **rzeki Łasica** w przyujściowym ppk Tułowice osiągnęła minimalny poziom 5 mg O₂/l wymagany dla życia ryb karpiowatych - w dniu 19 września i wynosiła 5,26 mg O₂/l. Od 22 sierpnia warunki tlenowe w tym punkcie ulegały systematycznej poprawie, od wartości 0,44 mg O₂/l w dniu 22.08.2011 r., tj. wód praktycznie odtlenionych, do wód o dobrym natlenieniu - 5,68 mg O₂/l w ostatnim dniu badań (26.09.2011 r.).

Najwolniej poprawiały się warunki tlenowe w **Kanale L-9**. Zawartość tlenu rozpuszczonego w przyujściowym ppk Borki wahała się w granicach: 1,03 - 2,54 mg O₂/l. W ostatnim dniu badań (26.09.2011 r.) stwierdzono brak przepływu i stagnację wody w kanale, co spowodowało zwiększoną koncentrację substancji organicznych w wodzie i nie sprzyjało poprawie warunków tlenowych; natlenienie wody w cieku ponownie pogorszyło się - stężenie tlenu rozpuszczonego zmalało z 2,54 mg O₂/l (19.09.2011 r.) do 1,88 mg O₂/l (26.09.2011 r.).

Warunki tlenowe i nasycenie wody tlenem w górnym odcinku zlewni **Kanału Olszowieckiego** były dobre w całym okresie badań. Pogorszenie się natlenienia wód następowało w dalszym jego biegu, po obciążeniu spływem powierzchniowym zgniłych wód z podtopionego terenu Puszczy Kampinoskiej. Na ujściu do rzeki Łasica w ppk Lasocin w dniu 22 sierpnia wody kanału charakteryzowały się wyraźnym deficytem tlenowym, osiągając stężenie tlenu rozpuszczonego zaledwie 0,76 mg O₂/l przy niewielkim jej nasyceniu tlenem - 8,7 %. W kolejnych dniach badań następowała poprawa natlenienia wód. Zwiększyło się zarówno stężenie tlenu rozpuszczonego w wodzie, jak i jej % nasycenia tlenem, odpowiednio do wartości 3,58 mg O₂/l i 32,8 % w dniu 26 września.

Kanał Olszowiecki ppk Lasocin (22.08.2011 r.)

Prowadzone podczas poboru próbek obserwacje terenowe badanych cieków wykazały powolny spadek podwyższonego poziomu wód w ciekach oraz mniejszą intensywność, aż po zupełny zanik gnilnego zapachu wody, charakterystycznego dla beztlenowego rozkładu butwiejącej materii organicznej zalegającej w zastoiskach wody.

Uzyskane w cyklu badań trwającym od 22 sierpnia do 26 września wyniki analiz fizykochemicznych pobranych próbek wody w ppk: Śladów (Kanał Kromnowski) i Tułowice (Łasica) porównano z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w *sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych* (Dz. U. Nr 162, poz. 1008).

Wielokrotne badania wykazały, że woda w obu badanych przekrojach: w Łasicy i Kanale Kromnowskim w momencie rozpoczęcia badań nie spełniała wymagań ww. rozporządzenia i wykazywała klasę stanu jakości wód poniżej dobrej, przede wszystkim z uwagi na ponadnormatywne wartości stężeń: tlenu rozpuszczonego (0,44 i 0,96 mg O₂/l), substancji charakteryzujących zanieczyszczenia organiczne: ChZT-Mn (71,0 i 34,6 mg O₂/l), ChZT-Cr (162,0 i 80,5 mg O₂/l) i BZT₅ (wyłącznie w ppk Tułowice - 14,6 mg O₂/l) oraz biogenów: fosforu ogólnego (1,92 i 0,83 mg P/l) i azotu Kjeldahla (4,2 i 2,27 mg N/l). Pozostałe normowane ww. rozporządzeniem wskaźniki w obu punktach pozostawały w I klasie wód bardzo dobrej jakości, niezmiennie w całym cyklu badań (od 22 sierpnia do 26 września), za wyjątkiem BZT₅ (poniżej II klasy) i zawiesin ogólnych (II klasa) w ppk Tułowice w pierwszych trzech dniach cyklu badań.

W Kanale Kromnowskim w ppk Śladów, od 4 dnia cyklu badań (05.09.2011 r.) zanotowano wyraźną poprawę warunków tlenowych w stosunku do pierwszego - wzrost stężenia tlenu z 0,96 mg O₂/l (22.08.2011 r.) do 5,6 mg O₂/l oraz redukcję stężeń

zanieczyszczeń organicznych, wyrażonych ChZT-Mn z 34,6 mg O₂/l (poniżej II klasy) do poziomu II klasy wód dobrej jakości - do wartości 9,8 mg O₂/l w dniu zakończenia badań (26.09.2011 r.). Ponadto w kolejnych dniach cyklu badań zmalały stężenia biogenów do wartości dopuszczalnych w rozporządzeniu. Zarówno zawartość fosforu ogólnego (spadek z 0,83 do 0,2 mg P/l) jak i azotu Kjeldahla (spadek z 2,27 do 0,78 mg N/l) w ostatnim dniu badań osiągnęły wartości odpowiadające I klasie wód bardzo dobrej jakości. Utrzymujące się w całym cyklu badań ponadnormatywne stężenia ChZT-Cr, pomimo stopniowej redukcji stężeń w kolejnych dniach poboru z 80,5 do 33,4 mg O₂/l, nadal decydowały o klasie wód poniżej dobrej (Tabela 2).

Tabela 2. Wynik badań i ocena jakości wód w Kanale Kromnowskim w ppk Śladów w dniach 22.08.2011-26.09.2011 r. wg rozporządzenia Ministra Środowiska z 20 sierpnia 2008 r.

Wskaźniki jakości wody	Jednostka	Klasa		Kanał Kromnowski ppk ŚLADÓW													
		I	II	Wynik							Klasa						
				22.08.	25.08.	29.08.	05.09.	12.09.	19.09.	26.09.	22.08.	25.08.	29.08.	05.09.	12.09.	19.09.	26.09.
Temp.wody	°C	<22	24	17,7	17	16,2	13,2	14,4	12,7	10,0	I	I	I	I	I	I	I
Tlen rozp.	mgO ₂ /l	>7	5	0,96	2,66	3,70	5,60	5,60	5,50	6,13	<dobrego	<dobrego	<dobrego	II	II	II	II
pH		6-8,5	6-9	7,4	7,7	7,7	7,6	7,5	7,7	7,6	I	I	I	I	I	I	I
Zawiesiny ogólne	mg/l	<25	50	<5	<5	<5	<5	<5	nb	<5	I	I	I	I	I	nb	I
BZT ₅	mgO ₂ /l	<3	6	3,0	2,4	2,6	1,6	2,4	nb	1,2	I	I	I	I	I	nb	I
ChZT-Mn	mgO ₂ /l	<6	12	34,6	26,7	20,6	8,3	8,2	nb	9,8	<dobrego	<dobrego	<dobrego	II	II	nb	II
ChZT-Cr	mgO ₂ /l	<10	<20	80,5	69,1	51,5	30,1	21,3	nb	33,4	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	nb	<dobrego
Przewodność	uS/cm	<1000	1500	331	333	333	348	349	351	360	I	I	I	I	I	I	I
Substancje rozp.	mg/l	<500	800	266	267	261	241	242	nb	242	I	I	I	I	I	nb	I
Fosfor og.	mg P/l	<0,2	0,4	0,83	0,45	0,44	0,27	0,16	nb	0,2	<dobrego	<dobrego	<dobrego	II	I	nb	I
Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	<2,2	5	<0,02	0,025	0,18	0,08	0,105	nb	0,12	I	I	I	I	I	nb	I
Azot og.	mg/l	<5	10	2,27	1,00	1,79	0,96	1,29	nb	0,91	I	I	I	I	I	nb	I
Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	<0,78	1,56	0,28	0,29	0,29	0,12	0,08	nb	0,07	I	I	I	I	I	nb	I
Azot Kjeldahla	mgN/l	<1	2	2,27	1,03	1,6	0,85	1,18	nb	0,78	<dobrego	II	II	I	II	nb	I
Chlorki	mgCl/l	<200	300	14,3	15	15,7	19,6	17	nb	21,8	I	I	I	I	I	nb	I
Siarczany	mgSO ₄ /l	<150	250	16,2	20,9	18	29,3	35,1	nb	36	I	I	I	I	I	nb	I
Azot azotynowy	mg NO ₂ /l			<0,005	<0,005	0,008	0,028	0,018	nb	0,007							
Escherichia Coli	100ml			<10	10	<10	nb	nb	nb	nb							
NPL grupy Coli	100 ml			250	399	379	nb	nb	nb	nb							

nb - nie badany; kursywa - wskaźniki nienormowane ww. rozporządzeniem

Nieco gorzej sytuacja przedstawiała się **ppk Tulowice w Łasicy**. Dopiero w 6 dniu cyklu badań (19.09.2011 r.) zanotowano wyraźną poprawę warunków tlenowych w wodzie w porównaniu do dnia rozpoczęcia badań. Nastąpił wzrost zawartości tlenu z 0,44 do 5,3 mg O₂/l oraz redukcja stężeń biogenów: fosforu ogólnego (spadek z 1,92 do 0,26 mg P/l) i azotu Kjeldahla (spadek z 4,2 do 1,91 mg N/l) do poziomu II klasy wód dobrej jakości w ostatnim dniu cyklu badań (26.09.2011 r.). Znacznie szybciej malało stężenie BZT₅ w tym punkcie, które ostatecznie osiągnęło wartość odpowiadającą I klasie wód bardzo dobrej jakości (spadek z 14,6 do 1,4 mg O₂/l). Od chwili rozpoczęcia badań do ich zakończenia jakość wody w tym punkcie z uwagi na ponadnormatywne stężenia substancji charakteryzujących zanieczyszczenia organiczne: ChZT-Mn i ChZT-Cr nie uległa poprawie i pomimo spadku stężeń (odpowiednio z 72,1 mg O₂/l do 28,3 mg O₂/l i ze

162 mg O₂/l do 72,1 mg O₂/l) pozostała na tym samym poziomie wód o klasie poniżej dobrej (Tabela 3).

Tabela 3. Wynik badań i ocena jakości wód Łasicy w ppk Tułowice w dniach 22.08.-26.09.2011 r. wg rozporządzenia Ministra Środowiska z 20 sierpnia 2008 r.

Wskaźniki jakości wody	Jednostka	Klasa		ŁASICA ppk TUŁOWICE													
		I	II	Wynik							Klasa						
				22.08.	25.08.	29.08.	05.09.	12.09.	19.09.	26.09.	22.08.	25.08.	29.08.	05.09.	12.09.	19.09.	26.09.
Temp. wody	°C	<22	24	20,7	19,5	19,4	15,7	17	14,2	13,3	I	I	I	I	I	I	I
Tlen rozp.	mgO ₂ /l	>7	5	0,44	0,73	0,99	2,20	3,30	5,30	5,68	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	II	II
pH		6-8,5	6-9	7,2	7,8	7,9	7,3	7,5	7,5	7,5	I	I	I	I	I	I	I
Zawiesiny ogólne	mg/l	<25	50	29	41	27	9	6	nb	10	II	II	II	I	I	nb	I
BZT ₅	mgO ₂ /l	<3	6	14,6	9,4	11,3	4,3	2,2	nb	1,4	<dobrego	<dobrego	<dobrego	II	I	nb	I
ChZT-Mn	mgO ₂ /l	<6	12	71,0	68,9	64,6	40,4	44,6	nb	28,3	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	nb	<dobrego
ChZT-Cr	mgO ₂ /l	<10	<20	162	158	151	108	91,3	nb	72,1	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	nb	<dobrego
Przewodność	uS/cm	<1000	1500	476	476	481	508	548	592	611	I	I	I	I	I	I	I
Substancje rozp.	mg/l	<500	800	391	424	435	414	431	nb	453	I	I	I	I	I	nb	I
Fosfor og.	mg P/l	<0,2	0,4	1,92	1,75	1,51	0,91	0,42	nb	0,26	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	nb	II
Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	<2,2	5	0,02	<0,02	0,14	0,21	<0,02	nb	0,096	I	I	I	I	I	nb	I
Azot og.	mg/l	<5	10	4,22	3,44	3,44	3,05	2,2	nb	2,02	I	I	I	I	I	nb	I
Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	<0,78	1,56	0,07	0,02	0,04	0,06	0,16	nb	0,23	I	I	I	I	I	nb	I
Azot Kjeldahla	mgN/l	<1	2	4,2	3,4	3,3	2,84	2,2	nb	1,91	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	<dobrego	nb	II
Chlorki	mgCl/l	<200	300	18,1	18,1	18,5	25	23,1	nb	27,8	I	I	I	I	I	nb	I
Siarczany	mgSO ₄ /l	<150	250	0,765	0,685	<10	<10	15,7	nb	42,4	I	I	I	I	I	nb	I
Azot azotynowy	mg NO ₂ /l			<0,005	<0,005	<0,006	<0,005	<0,005	nb	0,01							
Escherichia Coli	100ml			120	75	97	nb	nb	nb	nb							
NPL grupy Coli	100 ml			13400	11300	9110	nb	nb	nb	nb							

nb - nie badany, kursywa - wskaźniki nienormowane ww. rozporządzeniem

Z powyższych wyników badań wód w obu przekrojach pomiarowych wynika, iż wody Łasicy były bardziej obciążone substancjami charakteryzującymi zanieczyszczenia organiczne w porównaniu do wód Kanału Kromnowskiego.

Brak należytej dbałości o drożność cieków, poza intensywnymi opadami atmosferycznymi, był przyczyną zaistniałej sytuacji.

Zmiany stężeń niektórych wskaźników zobrazowano na wykresach zamieszczonych w załączniku 2.

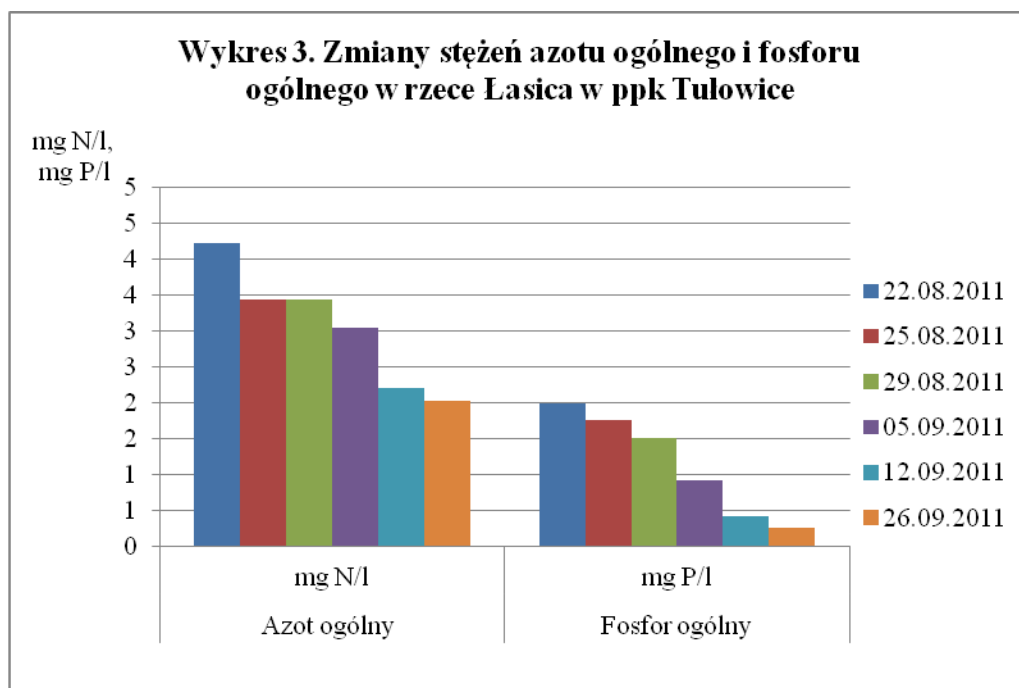
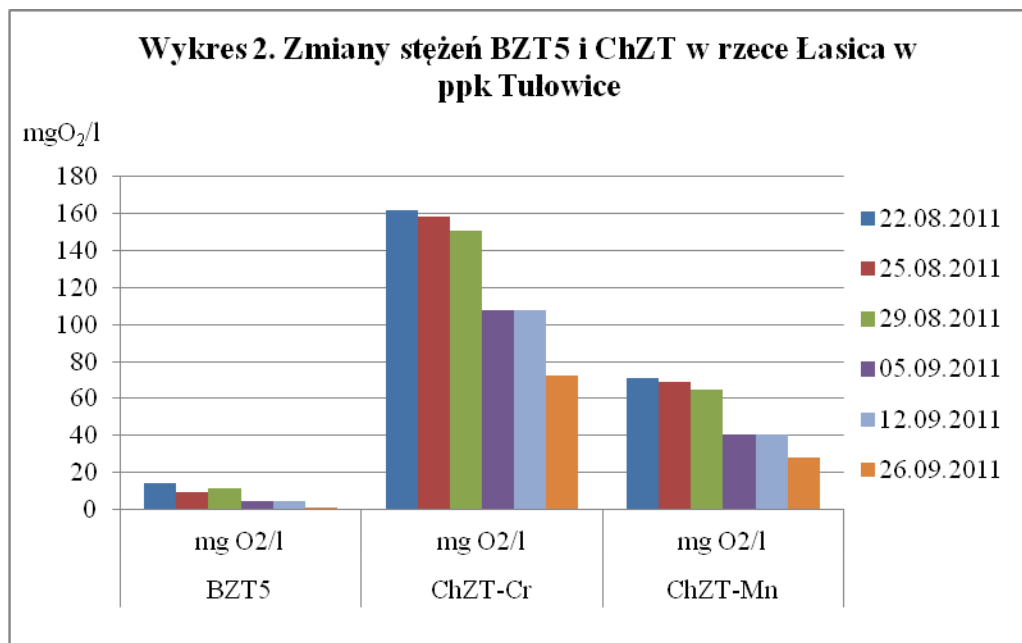
Załącznik 2. Pomiary terenowe wykonywane w ciekach w dniach 22.08.2011 – 26.09.2011 r.

Lp.	Nazwa ciek	Nazwa ppk	Wartość				
			Tlen rozpuszczony	Nasycenie tlenem	Temperatura wody	Przewodność	Odczyn
			mg O ₂ /l	%	°C	µS/cm	pH
22.08.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	6,23	69,0	19,8	826	7,73
		Lasocin	0,76	8,7	20,9	539	7,48
2	Kanał Kromnowski	Cybulice Małe	0,72	7,2	18,3	422	7,11
		Głusk	0,72	7,2	18,2	353	6,97
		Leoncin	0,54	5,8	18,3	325	6,94
		Ośniki	0,67	7,1	17,7	306	6,84
		Nowiny	0,89	9,3	19,2	335	6,97
		Kromnów	0,96	10,2	17,7	340	7,11
		Śladów	0,96	10,2	17,7	331	7,37
		3	Łasica	Adamówek	2,04	21,5	17,4
Wiersze	0,7			7,6	18,5	210	7,11
Aleksandrów	0,91			9,8	18,4	230	6,83
Famulki Brochowskie	0,55			6,2	20,3	433	7,26
Tułowice przed pompownią	0,44			5,0	20,7	476	7,22
4	Kanał Ł-9			Łosia Wólka	1,99	20,7	16,9
		Brzozówka	0,63	6,9	19,2	306	6,74
		Borki	1,11	11,9	18,1	306	7,42
25.08.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	7,00	74,0	17,4	792	7,93
		Lasocin	0,88	9,6	19,0	552	7,77
2	Kanał Kromnowski	Głusk	0,81	9,1	19,0	363	7,33
		Nowiny	1,00	10,8	18,5	328	7,69
		Śladów	2,66	27,7	17,0	333	7,70
3	Łasica	Adamówek	1,78	18,9	17,7	205	7,20
		Aleksandrów	1,19	12,6	18,1	235	7,40
		Tułowice przed pompownią	0,73	8,1	19,5	476	7,81
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	2,47	25,6	16,4	376	7,51
		Borki	1,03	10,8	17,3	326	7,68
29.08.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	6,78	69,5	19,6	797	7,98
		Lasocin	0,70	7,5	18,0	567	7,83
2	Kanał Kromnowski	Głusk	1,32	14,0	18,0	376	7,41
		Nowiny	0,96	10	16,7	339	7,47
		Śladów	3,70	39,0	16,2	333	7,66
3	Rzeka Łasica	Adamówek	1,79	17,6	13,9	410	7,22
		Aleksandrów	1,22	13,1	17,8	250	7,51
		Tułowice przed przepompownią	0,99	10,6	19,4	481	7,92
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	1,64	16,9	16,2	217	7,49
		Borki	1,12	11,5	16,3	321	7,50
05.09.2011 r.							

1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	8,08	82,6	14,8	750	7,74
		Lasocin	1,96	19,8	15,3	624	7,46
2	Kanał Kromnowski	Głusk	2,04	20,8	15,8	399	7,21
		Nowiny	1,59	16,0	15,2	344	7,39
		Śladów	5,60	54,4	13,2	348	7,57
3	Rzeka Łasica	Adamówek	2,83	27,1	13,4	220	6,96
		Aleksandrów	2,08	20,9	14,1	276	7,07
		Tułowice przed przepompownią	2,19	22,0	15,7	508	7,30
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	2,09	20,2	13,1	427	7,08
		Borki	1,39	14,0	14,6	386	7,09
12.09.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	8,63	89,9	16,3	700	7,74
		Lasocin	2,42	24,8	16,0	675	7,49
2	Kanał Kromnowski	Głusk	1,99	20,2	16,3	390	7,04
		Nowiny	2,81	29,7	16,7	349	7,5
		Śladów	5,60	56,6	13,6	349	7,46
3	Rzeka Łasica	Adamówek	2,41	24,6	16,2	226	7,04
		Aleksandrów	2,2	22,8	16,5	281	7,13
		Tułowice przed przepompownią	3,27	34,7	17	548	7,48
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	2,51	25,6	14,9	434	7,16
		Borki	1,29	13,4	17,2	438	7,18
19.09.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	10,4	104,7	14,4	761	7,82
		Lasocin	2,34	22,6	13,8	784	7,58
2	Kanał Kromnowski	Głusk	1,82	17,8	13,2	399	7,62
		Nowiny	2,82	23,5	14,7	369	7,66
		Śladów	5,51	53,6	12,7	351	7,68
3	Rzeka Łasica	Adamówek	2,93	29,3	14,2	235	7,32
		Aleksandrów	2,72	26,7	14	289	7,42
		Tułowice przed przepompownią	5,26	52,7	14,2	592	7,46
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	2,26	22,3	14,3	435	7,24
		Borki	2,54	25,3	14,4	477	7,38
26.09.2011 r.							
1	Kanał Olszowiecki	Kampinos	10,6	98,8	11,1	779	7,97
		Lasocin	3,58	32,8	11,2	800	7,5
2	Kanał Kromnowski	Głusk	1,94	17,6	11,0	409	7,23
		Nowiny	4,46	41,2	11,9	370	7,49
		Śladów	6,13	53,3	10,0	360	7,59
3	Rzeka Łasica	Adamówek	3,47	33,1	11,0	239	7,30
		Aleksandrów	3,81	34,1	11,0	414	7,32
		Tułowice przed przepompownią	5,68	54,6	13,3	611	7,53
4	Kanał Ł-9	Łosia Wólka	1,62	14,2	10,7	417	7,31
		Borki	1,88	17,0	11,7	474	7,27

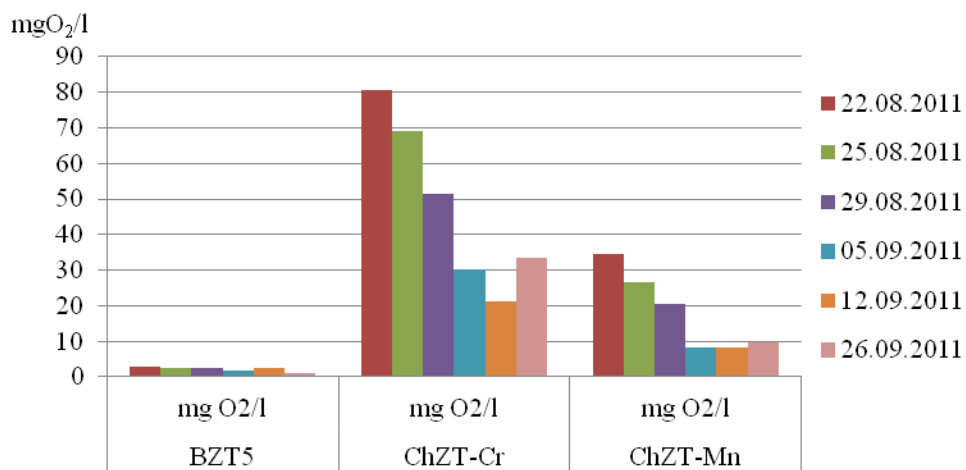
Wykresy zmian stężeń niektórych wskaźników

Łasica ppk Tułowice

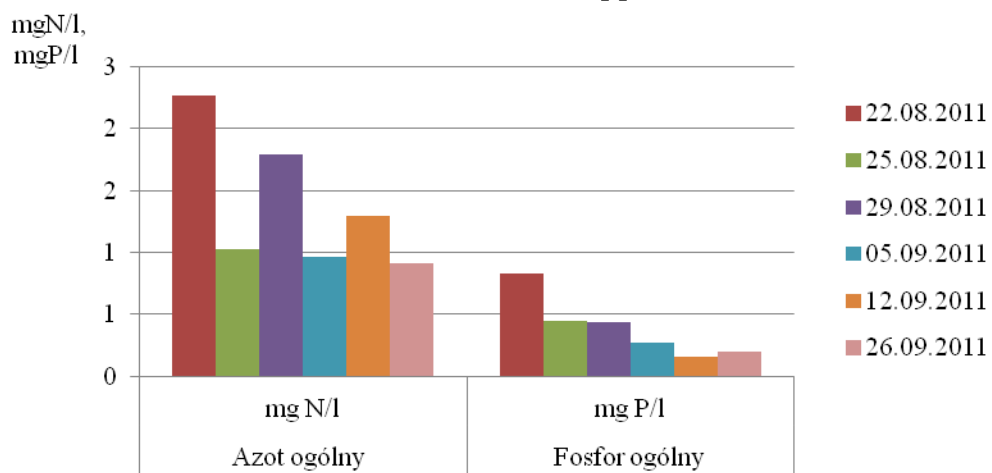

Kanal Kromnowski ppk Śladów

Wykres 4. Zmiany stężeń BZT i ChZT w Kanale Kromnowskim w ppk Śladów

Wykres 5. Zmiany stężeń azotu ogólnego i fosforu ogólnego w Kanale Kromnowskim w ppk Śladów

Załącznik 1. Harmonogram pomiarów i badań cieków na terenach gmin: Czosnów, Leoncin i Brochów w dniach 22.08-26.09.2011 r.

Lp.	Rzeka	Punkt pomiarowy (ppk)	Data badania						
			22.08.11	25.08.11	29.08.11	05.09.11	12.09.11	19.09.11	26.09.11
1	Łasica	Adamówek	T	T	T	T	T	T	T
		Wiersze	T						
		Aleksandrów	T	T	T	T	T	T	T
		Famułki Brochowskie	T						
		Tulowice przed pompownią	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L
2	Kanal Ł-9	Łosia Wólka	T	T	T	T	T	T	T
		Brzozówka	T						
		Borki	T	T	T	T	T	T	T
3	Kanal Olszowiecki	Kampinos	T	T	T	T	T	T	T
		Lasocin	T	T	T	T	T	T	T
4	Kanal Kromnowski	Cybulice Małe	T						
		Głusk	T	T	T	T	T	T	T
		Leoncin	T						
		Ośniki	T						
		Nowiny	T	T	T	T	T	T	T
		Kromnów	T						
		Śladów	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L	T+L

T - badania terenowe, L - pobór próbki do badań laboratoryjnych

Łasica

Łasica ppk Adamówek

Łasica ppk Adamówek na wypływie z lasu

Łasica ppk Aleksandrów

Łasica ppk Tułowice

Kanał Olszowiecki

Kanał Olszowiecki ppk Kampinos

Kanał Olszowiecki ppk Lasocin

Kanał Ł-9

Kanał Ł-9 ppk Łosia Wólka

Kanał Ł-9 ppk Borki

Kanał Kromnowski

Kanał Kromnowski ppk Głusk

.Kanał Kromnowski ppk Nowiny

Kanał Kromnowski ppk Śladów